

Organisaatiokäyttäytyminen

Aihekohtainen vaatimus

Topical Requirement

The Institute of
Internal Auditors

Kääntänyt:

The Institute of
Internal Auditors
Finland

Organisaatiokäyttäytyminen

Aihekohtainen vaatimus

Sisäisen tarkastuksen ammatillinen viitekehys® (International Professional Practices Framework®) koostuu Kansainvälisistä sisäisen tarkastuksen standardeista™ (Global Internal Audit Standards™), Aihekohtaisista vaatimuksista ja Kansainvälisistä ohjeista. Aihekohtaiset vaatimukset ovat pakollisia, ja niitä on käytettävä yhdessä Standardien kanssa, jotka antavat määräävän perustan vaadituille käytännöille.

Aihekohtaiset vaatimukset määrittävät sisäisille tarkastajille minimitason tiettyjen riskiaiheiden tarkastamiselle. Organisaation riskiprofiili voi edellyttää, että sisäiset tarkastajat tarkastelevat myös aiheeseen liittyviä muita näkökohtia.

Aihekohtaisten vaatimusten noudattaminen lisää sisäisen tarkastuksen palvelujen johdonmukaisuutta ja parantaa sisäisen tarkastuksen palvelujen ja tulosten laatua ja luotettavuutta. Ennen kaikkea aihekohtaiset vaatimukset vahvistavat sisäisen tarkastuksen ammattikuntaa.

Sisäisten tarkastajien täytyy soveltaa Aihekohtaisia vaatimuksia Kansainvälisten sisäisen tarkastuksen standardien mukaisesti. Aihekohtaisten vaatimusten noudattaminen on pakollista varmennuspalvelujen osalta ja suositeltavaa neuvonantopalvelujen osalta.

Aihekohtaista vaatimusta sovelletaan seuraavasti:

- Aihe sisältyy sisäisen tarkastuksen suunnitelmaan kuuluvaan toimeksiantoon.
- Aihe tunnistetaan toimeksiantoa toteutettaessa.
- Aihe sisältyy erikseen pyydettyyn toimeksiantoon, joka ei kuulu alkuperäiseen sisäisen tarkastuksen suunnitelmaan.

Aihekohtaiseen vaatimukseen sisältyvien vaatimusten soveltuvuus on arvioitava, tämä arviointi on dokumentoitava ja säilytettävä. Kaikki yksittäiset vaatimukset eivät välttämättä sovellu jokaiseen toimeksiantoon; jos vaatimuksia ei sovelleta, perustelut on dokumentoitava ja säilytettävä. Aihekohtaisten vaatimusten noudattaminen on pakollista, ja sitä arvioidaan laadunarvioinneissa. Katso lisätietoja Aihekohtaisen vaatimuksen soveltamisesta ohjeesta "Topical Requirements Application Guidance".

Organisaatiokäyttäytyminen

Organisaatiokäyttäytyminen kuvaa sitä, millaisia valintoja työntekijät tekevät työssään ja miten he toimivat yhdessä muiden kanssa. Tämä käyttäytyminen vaikuttaa suorituskyykyyn ja

organisaation tavoitteiden saavuttamiseen. Yksinkertaisesti sanottuna organisaatiokäyttäytyminen on "tapa, jolla teemme asioita", ja se on osa organisaatiokulttuuria.

Jos organisaatiokäyttäytyminen ei tue organisaation tavoitteiden saavuttamista tai vastaa sidosryhmien odotuksia, se voi johtaa huonoihin tuloksiin organisaation, sen asiakkaiden ja työntekijöiden sekä yhteiskunnan kannalta, vaikka organisaatiolla olisi hyvät aikomukset. Valvonta(kontrolli)prosessit tulisi suunnitella, toteuttaa, tarkistaa ja arvioida, jotta voidaan varmistaa, että organisaatiokäyttäytymiseen liittyviä riskejä hallitaan asianmukaisesti, aivan kuten muitakin riskejä.

Sisäisen tarkastuksen käytännöt tällä aihealueella ovat yhä kehittymässä. Tässä Aihekohtaisessa vaatimuksessa pyritään soveltamaan perinteistä riskiperusteista tarkastusmenetelmää organisaatiokäyttäytymiseen kuvaamalla hallinto-, riskienhallinta- ja valvonta(kontrolli)prosesseja, joita kaikki organisaatiot voivat soveltaa organisaatiokäyttäytymiseen liittyvien riskien hallintaan. Näiden vaatimusten arvioinnissa huomioon otettavia asioita kuvataan tämän Aihekohtaisen vaatimuksen käyttöoppaassa.

Organisaatiokäyttäytymisen hallinnointi-, riskienhallinta- ja valvontaprosessien arviointi.

Tämä aihekohtainen vaatimus antaa johdonmukaisen ja kattavan lähestymistavan organisaatiokäyttäytymisen hallinnointi-, riskienhallinta- ja valvontaprosessien suunnittelun ja toteutuksen arviointiin. Vaatimukset määrittävät arvioinnin minimitason.

Hallinto

Vaatimukset:

Sisäisten tarkastajien tulee arvioida seuraavia organisaatiokäyttäytymisen hallinnointiin liittyviä asioita:

- A.** Hallitus valvoo ja ylin johto määrittää roolit ja vastuut siten, että vältetään epäyhtenäisestä organisaatiokäyttäytymisestä johtuvat tahattomat seuraukset. Tahattomia seurauksia ovat esimerkiksi eturistiriidat tai epäselvät päätöksentekoprosessit.
- B.** Hallitus valvoo ja ylin johto määrittää ja ylläpitää yksilöiden ja ryhmien vastuut odotetusta käyttäytymisestä varmistaen, että roolit ja vastuut omaksutaan ja ymmärretään sekä sovitetaan johdonmukaisesti yhteen organisaation tavoitteiden kanssa.
- C.** Käytössä on hallintoprosessit, joilla säännöllisesti seurataan, arvioidaan ja varmistetaan, että havaittu käyttäytyminen vastaa organisaation tavoitteita, ja että poikkeamiin puututaan.
- D.** Käyttäytymiseen liittyviä riskejä koskevat toimintaperiaatteet ja menettelytavat on määritetty ja näitä periaatteita ja menettelytapoja arvioidaan säännöllisesti niiden asianmukaisuuden varmistamiseksi. Toimintaperiaatteista ja menettelytavoista tiedotetaan tuloksellisesti ja ne otetaan osaksi organisaation toimintaa ja päätöksentekoprosesseja.

Riskienhallinta

Vaatimukset:

Sisäisten tarkastajien tulee arvioida seuraavia organisaatiokäyttäytymisen riskienhallintaan liittyviä asioita:

- A. Organisaatio on määrittänyt asianmukaisen toimintatavan käyttäytymiseen liittyvien riskien hallintaan, sisältäen käyttäytymispiirteet, jotka ovat kriittisiä organisaation tavoitteiden saavuttamisen kannalta.
- B. Organisaatiokäyttäytymisen seuranta on riittävää ja oikea-aikaista, ja sen tuloksista viestitään sidosryhmille.
- C. Sidosryhmille viestitään tuloksellisesti ja johdonmukaisesti käyttäytymisodotusten ja todellisen käyttäytymisen välisistä eroista sekä niihin liittyvien juurisyiden analyysistä.
- D. Käyttäytymisodotusten ja todellisen käyttäytymisen väliset erot ratkaistaan huomioiden sidosryhmien näkemykset. Toimenpiteiden toteuttamista seurataan ja arvioidaan, ja siten varmistetaan niiden riittävyys.

Valvontatoimenpiteet (kontrollit)

Vaatimukset:

Sisäisten tarkastajien tulee arvioida seuraavia organisaatiokäyttäytymisen valvontatoimenpiteisiin liittyviä asioita:

- A. Organisaatio on määrittänyt toimintatavan, jolla tunnistetaan ja hallitaan käyttäytymismalleja, jotka voivat aiheuttaa riskejä organisaation tavoitteiden saavuttamiselle. Esimerkkeinä voidaan mainita suoritusarvot ja käyttäytymiseen liittyvät operatiivisten riskien arvot.
- B. Organisaatio määrittää selkeät ja johdonmukaiset odotukset käyttäytymiselle ja viestii niistä luotettavien ja helposti saavutettavien kanavien kautta. Käytössä on systemaattinen tapa kerätä palautetta, jolla arvioidaan työntekijöiden ymmärrystä ja tuen tarvetta, sekä tehdään tarvittaessa muutoksia.
- C. On määritetty prosessit, joilla kannustetaan ilmoittamaan organisaation tavoitteiden saavuttamisen kanssa ristiriidassa olevasta organisaatiokäyttäytymisestä. Prosessit sisältävät suojele- ja ratkaisumenettelyjä.
- D. Kannustinohjelmia, sisältäen palkitsemisen ja muut kuin rahalliset palkkiot, ovat käytössä. Niistä viestitään ja ne ovat yhdenmukaisia organisaation tavoitteiden ja sääntelyvaatimusten kanssa. Kannustinohjelmat huomioivat myös sopimattoman organisaatiokäyttäytymisen ja sen seuraukset.
- E. On olemassa prosessi, jolla hallitaan ja tarvittaessa eskaloidaan ongelmia. Prosessi sisältää sellaisten käyttäytymismallien tunnistamisen ja korjaamisen, jotka eivät ole organisaation tavoitteiden mukaisia.
- F. Toteutetaan säännöllisesti ja tuloksellisesti ohjelmia, joilla koulutetaan, lisätään, ja näin varmistetaan tietoisuutta organisaatiokäyttäytymisen ja organisaation tavoitteiden välisestä yhdenmukaisuudesta.
- G. Rekrytointi- ja perehdytysprosessit ovat yhdenmukaisia organisaation käyttäytymistä koskevien odotusten kanssa ja huomioivat käyttäytymiseen liittyviä kyvykkyyksiä.

Sisäisten tarkastajien instituutti

Institute of Internal Auditors (IIA) on kansainvälinen ammattijärjestö, joka palvelee yli 275 000 jäsentä maailmanlaajuisesti ja joka on myöntänyt yli 200 000 Certified Internal Auditor® (CIA®) -sertifikaattia maailmanlaajuisesti. Vuonna 1941 perustettu IIA tunnustetaan kaikkialla maailmassa sisäisen tarkastuksen alan johtavaksi standardien, sertifiointien, koulutuksen, tutkimuksen ja teknisen ohjauksen järjestäjäksi. Lisätietoja on saatavissa osoitteessa theiia.org.

Tekijänoikeus

© 2025 The Institute of Internal Auditors, Inc. Kaikki oikeudet pidätetään. Lupaa jäljentämiseen voi pyytää osoitteesta copyright@theiia.org.

Joulukuu 2025

The Institute of
Internal Auditors

Kansainvälinen päämaja

The Institute of Internal Auditors
1035 Greenwood Blvd., Suite 401
Lake Mary, FL 32746, Yhdysvallat
Puhelin: +1-407-937-1111
Faksi: +1-407-1101

